

Česká republika
Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát
oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Bučovice, Součkova 500

Součkova 500, 685 01 Bučovice

Identifikátor školy: 600 015 637

Termín konání komplexní inspekce: 24. - 26. březen 2003

Čj.:	121 039/2003-11136
Signatura:	kl5zw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Bučovice je příspěvkovou organizací, zřízenou Jihomoravským krajem. V tomto školním roce má škola 12 tříd se 353 žáky, z nichž je jeden integrovaný. Škola realizuje vzdělávací program Gymnázium se čtyřletým studijním cyklem 79-41-K/401 a s osmiletým studijním cyklem 79-41-K/801.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy na gymnáziu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2002/2003
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy na gymnáziu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2002/2003
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na gymnáziu ve školním roce 2002/2003 v předmětech český jazyk a literatura, matematika, informatika a výpočetní technika
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na gymnáziu ve školním roce 2002/2003 v předmětech společenskovedního charakteru (dějepis, základy společenských věd, občanská výchova)
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na gymnáziu ve školním roce 2002/2003 ve skupině předmětů přírodovědného charakteru (fyzika a biologie)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje většina vyučujících školy včetně výchovného poradce. Na základě předložených dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání nespĺňuje jeden vyučující předmětu informatika a výpočetní technika podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Dva učitelé nespĺňují podmínky pedagogické způsobilosti tím, že dosáhli pouze vysokoškolského odborného vzdělání. A jeden učitel nespĺňuje podmínky pedagogické způsobilosti pro učitele střední školy tím, že dosáhl vysokoškolského vzdělání pro učitele I. cyklu (tj. pro základní školy) a vyučuje v tomto školním roce jednu skupinu anglického jazyka v 1. ročníku čtyřletého gymnázia. Přes uvedené skutečnosti je výuka v téměř všech vyučovacích předmětech gymnázia zajištěna pedagogicky a odborně způsobilými učiteli kromě části výuky anglického jazyka a výuky informatiky a výpočetní techniky. Skladba úvazků všech učitelů je vzhledem k dosaženému vzdělání, dalšímu vzdělávání a zkušenostem promyšleně zpracována. Personální podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Další vzdělávání vedení školy pedagogickým pracovníkům umožňuje, probíhá v souladu s prioritami školy stanovenými v koncepci a v ročním plánu práce. V současné době se učitelé vzdělávají především v cizích jazycích a v oblasti výpočetní techniky a obsluhy osobních počítačů. V tomto školním roce dala škola přednost individuálnímu vzdělávání učitelů formou studia odborných časopisů a literatury a zajistila potřebnou literaturu. Dlouhodobě se učitelé vzdělávají v oboru své odbornosti a někteří se účastní také vzdělávacích akcí zaměřených na nové formy a metody práce se žáky na střední škole. Ve výuce některých

předmětů (společenskovědní předměty a biologie) se tyto nové poznatky a dovednosti učitelů pozitivně projeví v organizaci výuky a aktivizaci procesu učení žáků.

Vedení zaměstnanců je provázáno s koncepcí, personální oblast je obsahem ročního plánu. Naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy podporuje aktualizovaná koncepce rozvoje školy. Obsahuje postupné změny učebního plánu, uplatnění absolventů, nadstandardní aktivity, řešení personálních a materiálních podmínek a perspektivního vývoje při organizování chodu školy. Důraz je kladen na dosažení nadprůměrných výsledků ve všech sledovaných oblastech činnosti.

Personální vedení pedagogických pracovníků se uskutečňuje prostřednictvím poradních a metodických orgánů ředitele. Ze zápisů z jednání pedagogických rad a z pravidelných schůzek vedení školy je zřejmé, že tyto poradní orgány ředitele jsou funkční. Zápisy z předmětových komisí svědčí o soustavné a systematické metodické práci v oblasti předmětů a o předávání zkušeností ze vzdělávacích akcí. V rámci komisí jsou také vyhodnocovány výsledky z hospitací a kontrol a projednávány vzdělávací výsledky, případně přijímána opatření. Metodické a poradní orgány pracují velmi dobře.

Vedení zaměstnanců je provázáno s plánem kontrolní činnosti ředitele a jeho zástupce. Plán hospitací a kontrol je zpracován. Z četných hospitačních záznamů vyplývá, že se provádí ve smyslu stanovených priorit. Kontroly se provádí průběžně a záznamy o nich se pořizují. Dokumentace o provedených interních kontrolách nemá dobrou vypovídací hodnotu, aby poskytovala souhrnné informace o analýze zjištěných skutečností a o přijímání následných opatření. Nedostatky byly zjištěny v rámci organizace výuky v oblasti plnění učebních osnov jednoho vyučovacího předmětu (informatika a výpočetní technika) a v proškolení učitelů chemie. Systém kontroly poskytuje vedení školy zpětnou vazbu, má však nedostatky a má průměrnou úroveň.

Kritéria pro přidělování nadtarifních složek platu jsou jasně stanovena, jsou všeobecně známá a uplatňují se diferencovaně. Kritéria pro hodnocení práce zaměstnanců jsou stanovena, pracovníci s nimi byli seznámeni.

Organizační struktura vychází z dokumentů školy, systém personálního řízení školy je detailně rozpracován a umožňuje velmi dobrý chod organizace. Vnitřní řád školy pro žáky je přehledně strukturován, stanovuje žákům jasná pravidla včetně jejich práv a povinností v souladu s vyhláškou o středních školách. Některé údaje školního řádu jsou formulačně nepřesné.

Informační systém vychází z celoročního plánu práce, na něj navazují týdenní a operativní denní plány. Zdrojem informací pro učitele i žáky jsou nástěnky, počítačová síť a elektronická pošta, rozhlas, oběžníky a osobní kontakt s vedením školy. Dalším zdrojem jsou jednání poradních orgánů ředitele školy. Rodiče jsou informováni standardním způsobem (třídní schůzky, osobní pohovory, korespondence), veřejnost místním tiskem nebo prostřednictvím materiálů umístěných na internetových stránkách školy. Školní almanach, školní časopis a další školní dokumentace vypovídají o úzké spolupráci školy s místními zastupitelskými orgány a o významné pozici školy v regionu. Zejména četné akce, které byly uskutečněny v roce 2002 u příležitosti stého výročí vzniku školy, zaujímaly významnou pozici v kulturním dění města. Svě tradice si škola velmi váží, což je zřejmé nejen z celkového pojetí velmi krásné výzdoby interiéru školní budovy, ale i z výchovných momentů promítajících se do vzdělávání žáků.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova se stoletou tradicí se nachází v klidné části města, součástí je menší tělocvična a venkovní sportovní areál. Objekt byl postaven v roce 1903 a sloužil převážně výukovým účelům, v posledních letech prošel rozsáhlou rekonstrukcí. Budova je třípodlažní s celkovým počtem 24 učeben, z toho je 10 odborně zaměřených (fyzika, biologie, chemie, informatika, výuka jazyků, základy administrativy, atelier výtvarné výchovy), tři laboratoře pro výuku chemie, biologie a fyziky. Tělocvična je po rekonstrukci, kapacitně i prostorově však již nestačí. Škola proto využívá i tělocvičnu místní základní školy. U školy je nově vybudovaný sportovní areál - hřiště s umělým povrchem pro házenou, odbíjenou, košíkovou, tenis a malou kopanou a atletická dráha. Po rekonstrukci jsou i sklepní prostory, kde jsou umístěny šatny žáků, posilovna a školní bufet. Ve škole je reprezentativní aula pro kulturní a společenské akce. Prostorově je škola téměř na vynikající úrovni. Škola nemá vlastní jídelnu, žáci a učitelé dochází do nedaleké školní jídelny.

Kmenové učebny jsou světlé a čisté, vybaveny funkčním, opotřebovaným, udržovaným nábytkem. Prostory kmenových i odborných učeben jsou vyzdobeny květinami, obrázky, informačními tabulemi a obrazy s odbornou tematikou, zčásti i učebními pomůckami. Většina výuky probíhá v kmenových třídách, které ojediněle postrádají podnětné prvky pro výuku. Chodby a další společné prostory jsou příkladně esteticky upraveny a doplněny informačními materiály z oblasti historie i současnosti a úspěchů školy. To, že si škola své tradice váží, je zřejmé z celkového pojetí velmi krásné výzdoby interiéru školní budovy. Prostředí školy působí příjemným dojmem, společné prostory mají vynikající úroveň. Učebny jsou na velmi dobré úrovni. K dispozici žákům jsou dva nápojové automaty na chodbách školy.

Učitelé mají ve škole k užívání odborné učebnice, literaturu a časopisy, modely, obrazy a mapy, videonahrávky, audiovizuální techniku, dataprojektor, ve dvou učebnách osobní počítače a připojení na internet atd. V knihovně školy je fond odborné a beletristické literatury. Vybavení kabinetů pro učitele je standardní. Učebnice mají žáci nižších ročníků víceletého studia k dispozici, pro většinu vyučovaných předmětů vyšších ročníků jsou žákům doporučovány, žáci si je pořizují. V některých třídách nemají žáci učebnice pro český jazyk a literaturu a pro dějepis. Pro fyziku je materiální vybavení a zařízení odborné učebny pouze základní a pouze vyhovující, vybavení laboratoře pro fyziku neumožňuje v plném rozsahu konat demonstrační pokusy a laboratorní práce žáků. Pro předmět biologie mají žáci k dispozici velmi dobře zařízenou odbornou učebnu a nově vybudovanou a vybavenou laboratoř. Stejně tak jsou velmi dobré podmínky pro výuku chemie a výpočetní techniky. Rekonstruované podkrovní prostory jsou zařízeny pro účely výtvarné výchovy velmi dobře, je zde vypalovací keramická pec a množství učebních pomůcek a literatury. Vybavení pomůckami pro výuku jednotlivých předmětů je rozdílné, pro fyziku má pouze vyhovující a pro ostatní předměty velmi dobrou úroveň.

Využívání stávající techniky a vybavení pro jednotlivé předměty je spojené s odpovědností každého vyučujícího. Vedení školy vložilo značné prostředky do úpravy prostor školy a jejího okolí. Využívání současného materiálního vybavení ve vyučovacích předmětech se průběžně kontroluje a vyhodnocuje se pro potřebu dalšího řešení.

Materiálně-technické podmínky a vybavení školy umožňují realizaci vzdělávacího programu a jsou celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Realizovaný vzdělávací program Gymnázia se čtyřletým studijním cyklem 79-41-K/401 a s osmiletým studijním cyklem 79-41-K/801 je v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Organizace výuky stanovená rozpisem vyučovacích hodin pro všechny ročníky studia a v platném rozvrhu hodin pro školní rok 2002/2003 odpovídá hodinovou dotací platnému učebnímu plánu č.j. 20 595/99-22 ze dne 5. 5. 1999 a č.j. 20 594/99-22 ze dne 5. 5. 1999.

Učivo v předmětech český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd, občanská výchova, matematika, fyzika a biologie bylo v souladu s platnými učebními osnovami. V předmětu informatika a výpočetní technika nebylo v souladu s platnými učebními osnovami. Ve výuce nebylo zařazeno učivo tematického celku „Databáze“ a v průběhu studia ve třídě 4. A se toto učivo nevyučovalo.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena a průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání a výchovy. Dílčí nedostatky administrativního charakteru byly odstraněny během inspekce.

Kontrola plnění učebního plánu a učebních osnov je zajišťován ředitelem školy a zástupcem ředitele. Systém kontroly plnění učebních plánů a učebních osnov je vytvořen. Výsledky zjištění jsou projednávány na pedagogických radách a v předmětových komisích. Vzhledem k nedodržení učebních osnov v předmětu informatika a výpočetní technika nebyl systém nápravy a opatření zcela účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura

Všichni hospitovaní vyučující splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Do kvality výuky se pozitivně promítala zejména odborná zdatnost pedagogů, zatímco metodická úroveň výuky byla méně výrazná.

Motivace žáků byla znatelná pouze v případě poutavého výkladu některých z vyučujících. Většinou však neměli žáci dostatek příležitostí k iniciativnímu přístupu k učební látce a někdy byl zřejmý jejich vlažný vztah k předmětu. Hodnocení práce žáků bylo při ústním zkoušení i při písemných pracích objektivní, ovšem klasifikační stupnice byla v mnoha případech rozšiřována o tzv. „mínusy“.

Učivo je plánováno v souladu se schválenými učebními dokumenty. Příprava na hospitované hodiny byla po odborné stránce důkladná, méně promyšlená byla v oblasti metodické. Použité metody a formy práce byly výrazem tradičního stylu výuky, při němž dominuje frontální práce s převažujícími verbálními aktivitami vyučujících. Ke zjištěným pozitivům patří poutavý výklad nového učiva, včleňování jednotlivých témat do systému celého předmětu, preferování mezipředmětových vztahů, aplikace literárního učiva na slohové útvary, uplatňování pravopisných hledisek při literární výuce, práce s odbornou terminologií. Většina zjištěných negativ se váže na skutečnost, že v hodinách literatury se většinou učilo „o literatuře“, nikoliv „prostřednictvím literatury“. Výuka tak měla převážně teoretický charakter, aniž by se odvíjela přímo od práce s vlastním literárním textem. Práce s literárním textem byla zařazena pouze ojediněle, a to v omezené míře. Žáci byli při výkladu nového učiva, při poslechu referátů nebo při zapisování učební látky v roli pasivních posluchačů, kteří měli málo příležitostí k vlastním činnostem nebo k vyvozování závěrů. Zadané referáty žáků

se většinou vztahovaly k obsahu literárního díla, k výčtu hlavních postav a k přečtení ukázky, aniž by se obrátila pozornost žáků ke kompozici díla, k jazyku díla, ke specifickým autorského rukopisu, k použitým uměleckým prostředkům apod. Struktura vyučovacích hodin byla jednotvárná, relaxace v podobě střídání různých činností žáků zařazována nebyla.

Materiální podpora výuky většinou spočívala ve využívání doplňkových materiálů, které pedagogové ukazovali celé třídě nebo které nechávali tzv. kolovat (což bylo organizačně nepříhodné). Didaktické techniky použito nebylo. V některých třídách neměli žáci k dispozici učebnice.

Komunikace se vyznačovala vytříbeným vyjadřováním většiny vyučujících. O jazykovou kulturu žáků bylo při hospitovaných hodinách dbáno s menší důsledností. Zatímco ve většině hodin zaujímal vyučující k žákům vstřícný postoj, v jednom případě byla komunikace značně blokována opakujícími se situacemi, kdy žákům byly kladeny otázky téměř demotivující. Zatímco v hospitovaných hodinách byli žáci dosti zdrženliví, ve slohových pracích prezentovali mnozí svou jazykovou i myšlenkovou zdatnost.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepise

Všichni hospitovaní vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilí pro učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů. Prezentují se více po stránce odborné než metodické.

Žáci byli většinou motivováni zasvěceným výkladem učitele; podněty k jejich vlastní aktivizaci většinou nebyly zařazovány nebo byly méně účinné. K hodnocení práce samotných žáků bylo v hospitovaných hodinách méně příležitostí. Při individuálním zkoušení byla klasifikace objektivní.

Učivo bylo probíráno v souladu s realizovanými učebními dokumenty. Příprava na hospitované hodiny byla velmi dobrá po odborné stránce, méně důkladná po stránce metodické. Výuka byla většinou vedena frontálně. Byla zjištěna celá řada velmi působivých momentů, k nimž patří např. fundovaný výklad nového učiva, citlivé zařazování prvků regionálních dějin, aktualizace učiva, práce s dějepisnými atlasy, účinné využití některých názorných vyučovacích pomůcek atd. Na druhé straně však výuka spočívala většinou v jednostranně vedeném výkladu učiva nebo ve skupinové práci, která nebyla náležitě podložena kooperativním pojetím. Historické skutečnosti byly uváděny v souvislostech časových, méně v souvislostech geografických. Příčiny a následky dějepisných událostí a jevů byly většinou sdělovány samotnými vyučujícími, žáci je sami nevyvozovali. Závěrečné shrnutí prováděl většinou vyučující bez spoluúčasti žáků. Při individuálním zkoušení zůstávali ostatní žáci nevytíženi. Struktura hodin většinou postrádala pestrost a časovou vyváženost, někteří žáci mnohdy projevovali únavu. V jedné třídě je dějepis zařazen do rozvrhu hodin nevhodně do dvou po sobě následujících dnů.

Dějepis se vyučuje v kmenových třídách, které postrádají podnětnost pro výuku tohoto předmětu. Vybavení kabinetu je standardní. V některých třídách nemají žáci k dispozici učebnice. Práce s didaktickou technikou zařazena nebyla. S dějepisnými atlasy žáci pracovali, ale tyto učební postupy nebyly posíleny nástěnnou dějepisnou mapou, takže mnohdy žákům chyběla potřebná zpětná vazba.

Při hospitovaných hodinách prokazovali někteří žáci velmi dobré dějepisné znalosti a i přesto, že měli méně příležitostí k vlastním aktivitám, projevovali o učební látce zájem.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v občanské výchově a základech společenských věd

Předměty vyučovali učitelé splňující podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. Kvalita vzdělání pedagogických pracovníků a časté absolvování dalšího vzdělávání u některých učitelů pozitivně ovlivnily způsob výuky zejména volbou efektivních a pestrých metod s převahou učebních aktivit žáků.

Motivace stimulující žáky v průběhu výuky využíváním příkladů, ukázek a zajímavostí byla účinná a pro žáky povzbudivá. Úvodní motivace tematicky propojená s průběžnými motivačními vstupy byla příkladná avšak ojedinělá. Žáci téměř nebyli v průběhu výuky za své výkony hodnoceni, hodnocení známkou se vztahovalo spíše k výkonu žáka a k osvojeným znalostem a bylo bez zdůvodnění.

Výuka ve sledovaných předmětech byla v souladu s platnými učebními osnovami. Stanovené cíle vyučovacích hodin obsahovaly řadu poznávacích i hodnotových kompetencí odpovídajících standardu středního odborného vzdělání i charakteru studia. Hodnocení úrovně dosahovaných sociálních kompetencí bylo zařazeno ojediněle. V některých hodinách byly cíle stanoveny vhodně, jindy nepřesně vzhledem k vyučujícímu. Žáci byli seznámeni s cílem a tématem hodiny, obsahem učiva a postupem v hodině. Bezprostřední příprava učitelů vycházela ze znalosti schopností žáků a byla organizačně a obsahově velmi dobře promyšlená. Pedagogové jsou informovaní o žácích se specifickými poruchami učení.

Učitelé volili většinou pestré a efektivní metody učení. Téměř ve všech hodinách docházelo ke střídání činností a cíleně se zařazovala samostatná a aktivní učební činnost žáků. Ke zvýšení zájmu o výuku a učivo přispívalo využití motivačních ukázek, referátů, problémových úkolů, (motivovaná „hra na přežití“), rozhovorů a diskuse (na téma „umění říkat ne“). V některých hodinách se objevovaly metody podporující poznávání a rozvíjení některých stránek vlastní osobnosti. Zde byla celková efektivita výuky vyšší. Ojediněle byla skladba metod sledované výuky založena na frontální práci a na pasivním přijímání výkladu učitele s diktovaným zápisem do sešitů. Zde díky často jednostranně vedené komunikaci učitele měli žáci menší možnost komunikovat vůbec. Většinou však mohli vyjádřit svůj názor, spolupracovali mezi sebou a slovně řešili zadaný problém, spontánně diskutovali ve dvou názorových skupinách. V posuzovaném celku navštívených hodin žáci uměli naslouchat, pracovat podle pokynů učitelů, spolupracovat mezi sebou i s učiteli. Při sledované výuce žáci akceptovali pravidla školy, chovali se přirozeně a styl výuky přijímali. Tempo výuky vyučující přizpůsobovali některým žákům ve třídě.

Vyučující většinou efektivně využívali učebnice, encyklopedie, pracovní a učební texty doplňující výuku a ukázky z odborné literatury, což podporovalo samostatné učení a řešení úkolů. Ve škole je pro žáky i učitele dostatečný fond odborné literatury a dalších materiálů, další potřebnou literaturu z vlastních zdrojů si vyučující donášeli.

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech byla celkově na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, informatice a výpočetní technice

Personálně byla sledovaná výuka, až na jednoho učitele informatiky a výpočetní techniky, zajištěna vyučujícími, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což mělo pozitivní vliv především na odbornost výuky.

Motivace většinou spočívala v kladení důrazu na věcnou a logickou správnost procvičované látky a v případě informatiky a výpočetní techniky na spojení s praxí. Hodnocení žáků učiteli, pokud k němu došlo, bylo objektivní a v některých případech i velmi dobře zdůvodňované. Ve vyšších ročnících víceletého a ve čtyřletém studiu scházela motivace,

chyběla rozmanitost výuky, změna rytmu a tempa, metod a forem práce, překvapivost, rozdělování žáků do skupin, soutěživost.

Při kontrole plnění učebních osnov a hodinových dotací jednotlivým předepsaným tematickým celkům učiva výše uvedených předmětů bylo zjištěno nedodržování učebních osnov v informatice a výpočetní technice tím, že nebylo vyučováno učivo tematického celku „Databáze“ v průběhu čtyřletého studia ve třídě 4. A. V matematice bylo plánování obsahu učebních jednotek a realizace výuky v souladu s platnými učebními osnovami a současně respektovalo možnosti žáků. Cíle vyučovacích hodin byly stanoveny v návaznosti na předchozí učivo. Práce s výukovými cíli byla vzhledem k činnosti žáků málo promyšlená. Všechny hodiny byly z hlediska obsahu velmi dobře připravené. Perspektivní i bezprostřední příprava vyučujících na výuku nezahrnovala použití didaktické techniky ani progresivní metody a formy práce.

V některých hodinách verbální aktivity vyučujících vyplňovaly převážnou část vyučovací jednotky. V těchto případech byla iniciativa výrazně na straně učitele a učební látka se žákům předkládala jako soubor neměnných jevů. Odvozování vztahů a hledání souvislostí mezi nimi bylo spíše ojedinělé. Přesto byl ve všech hodinách dáván žákům prostor na rozvíjení a rozšiřování svých vyjadřovacích schopností. Z celkového projevu žáků vyplynulo, že rozumí základním pojmům a vztahům mezi nimi, že chápou obecné souvislosti a dovedou látku aplikovat při řešení dalších úloh. V matematice prováděli numerické i grafické řešení úloh. V informatice rutinně obsluhovali počítače a využívali vlastností probíraného softwaru k řešení nastoleného problému. Přestože škola má nadstandardní techniku (dataprojektor), která žákům umožňuje rychlejší a důslednější zvládnutí učiva, ve výuce použita nebyla. Ve většině případů bylo tempo výuky vysoké a přechody mezi jednotlivými činnostmi plynulé.

Sledované hodiny matematiky probíhaly v prostředí čistých, standardně vybavených učeben, jejichž výzdoba byla velmi zdařilá (včetně esteticky zpracovaných školních vitrín). Vybavení kabinetu matematiky pomůckami a didaktickou technikou je průměrné. K dispozici je odborná literatura, několik geometrických modelů a starší transparenty (fólie pro zpětný projektor). Zajištění výuky matematiky pomůckami se převážně orientovalo na tabuli, křidu a učebnice. Výuka informatiky se uskutečnila ve dvou odborných učebnách, které byly vybaveny dostatečným počtem vhodných počítačů. Jedna učebna je vybavena počítači (s omezením práv řadových uživatelů) dodanými Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v akci „Internet do škol“. Využití internetu ve výuce i v mimoškolních aktivitách pozitivně ovlivňuje vzdělávání žáků v oblasti informačních technologií.

Začleněním hodin do rozvrhu a přístupem učitelů k žákům je zajištěna dobrá psychohygienu výuky. K velmi dobrým psychohygienickým podmínkám přispěla především příjemná a klidná atmosféra, vhodné tempo a přiměřená náročnost výuky. Určité nedostatky byly zjištěny v průběhu některých hodin (frontální výuka, dlouhodobá práce s počítačem dle verbálního návodu prováděného jen učitelem). Přesto i v těchto případech byl vztah žáků k výuce pozitivní.

Komunikace mezi učiteli a žáky sice probíhala ve vzájemném respektování s akceptací dohodnutých pravidel, ale byla převážně jednostranná. Žáci byli většinou pasivními příjemci informací předkládaných učiteli (zvláště v informatice a výpočetní technice). Ve zbývajících případech byl pozorován nedirektivní partnerský dialog. Chování žáků ve výuce i mimo ni bylo vzorné.

Průběh a výsledky vzdělávání matematiky, informatiky a výpočetní techniky byly celkově průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech fyzika a biologie

Všichni učitelé uvedených předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V předmětu fyzika nebyly pedagogické dovednosti zcela využívány, převažovala tradiční výuka s málo efektivními metodami a formami práce. V případě biologie působil naopak jako výrazný motivující faktor osobní příklad učitele a jeho zaujetí pro předmět.

Ve většině hodin nebyla doceněna vstupní ani průběžná motivace, význam učiva a využití nových poznatků pro praktický život se žáci dozvídali až v průběhu výuky. V úvodu vyučovacích hodin byl vždy vytvořen prostor pro opakování a procvičení učiva. Znalosti žáků učitelé prověřovali individuálním nebo orientačním zkoušením. Málo přínosné bylo pro většinu žáků opakování, kdy vyučující prověřovala znalosti jednotlivých žáků bez možnosti aktivního zapojení zbytku třídy. Klasifikace znalostí žáků byla objektivní, ne vždy učiteli zdůvodněná. Tím, že žáci nebyli vedeni k sebehodnocení ani hodnocení výkonu spolužáka, nejsou důsledně naplňovány cíle stanovené profilem absolventa.

Při plánování výuky učitelé respektovali učební osnovy po stránce obsahové, avšak v menší míře plánují výuku s ohledem na výchovně-vzdělávací cíle předmětu. Učiteli stanovené výukové cíle tak byly převážně zaměřeny na předávání znalostí, ojedinele na vytváření dovedností a osobnostní rozvoj žáků. I když byla výuka vzhledem ke stanoveným cílům řízena účelně, frontální metody s převládajícími aktivitami vyučujících neumožňovaly žákům aktivně se zapojit do procesu výuky podle individuálních schopností. Žáci nebyli vedeni k tvořivosti, ani k aktivnímu učení. To se dařilo v menší části sledovaných hodin biologie, kde žáci společně s vyučujícím konali demonstrační pokusy, popisovali jejich průběh, vyvozovali závěry, měli možnost vyjádřit svůj názor a diskutovat o něm. V obou předmětech je zpracována řada cvičení a laboratorních prací, které se podle materiálních podmínek průběžně realizují. Žáci z nich zpracovávají záznam o měření včetně vyhodnocení. Kvalita jejich zpracování je různá, přesná forma zápisu protokolu není stanovena. Výsledky laboratorních prací žáků v předmětu fyzika mají pouze průměrnou kvalitu, větším přínosem jsou pro žáky práce z biologie. V závěru většiny hodin chybělo zhodnocení plnění stanoveného cíle, zhodnocení práce žáků, často i shrnutí učiva, domácí úkoly byly zadávány ojedinele.

Nestresující a příjemná atmosféra ve většině hodin vypovídala o vzájemném respektu mezi učiteli a žáky. Vzájemná komunikace a interakce žáků, jejich spontánní chování a přístup k výuce byl někdy ovlivněn menší schopností žáků samostatně odvozovat závislosti, hledat řešení a zdůvodňovat je. Důvodem byla někdy i menší slovní zásoba a schopnost okamžitě reagovat na podnět.

Odborná učebna a zejména laboratoř biologie jsou pro účely výuky velmi dobře materiálně vybaveny. Dobré jsou prostorové podmínky pro výuku fyziky, materiální vybavenost učebními pomůckami a přístroji je však pro tento předmět pouze vyhovující. Materiální podpora výuky většiny hodin umožňovala rozvoj praktických dovedností žáků. Chybělo účelné a promyšlené využití didaktické techniky, které by přispělo k efektivitě výuky i k aktivizaci žáků. Učebnice měli žáci k dispozici pouze na nižším stupni gymnázia, ojedinele pak na stupni vyšším. Ve většině ze sledovaných hodin nebyli žáci vedeni k práci s textem, vyhledávání a třídění informací. Výuka byla realizována v učebnách s motivující prvky pro výuku předmětů a byla pozitivně ovlivněna podnětným prostředím.

Problémovými otázkami a motivačními úkoly se ve sledovaných hodinách jen ojedinele dařilo žáky aktivizovat a trvale udržet jejich pozornost. Převažující verbální aktivity učitelů měly často za následek pokles pozornosti žáků.

Při ověřování znalostí i při řešení úloh byli žáci vedeni ke srozumitelnému vyjadřování a využívání odborné terminologie. Učitelé často kladli zjišťovací otázky, které měly poskytovat

zpětnou vazbu o pochopení učiva. Pravidla pro vzájemnou komunikaci mezi učiteli a žáky však nebyla jednoznačně stanovena, a tak žáci reagovali spontánně, často odpovídali hromadně. V žádné z hodin nebyly zařazovány činnosti, které by vedly ke vzájemné žákovské interakci, spolupráci a kooperaci, ani k plánování vlastní činnosti. V menší míře byly rozvíjeny takové dovednosti žáků jako schopnost analyzovat a řešit problémy, vyhledávat a zpracovávat informace.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu fyzika byly na průměrné úrovni. Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu biologie byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou ve škole zjišťovány formami ústního a písemného zkoušení. Ve vybraných předmětech jsou zadávány kontrolní písemné práce za delší časové období. Standardizované testy jiných organizací škola využívá příležitostně. Znalosti a dovednosti sledují předmětové komise, vedení školy soustavně v průběhu hospitací a prostřednictvím výsledků prací žáků ve škole i na akcích školy. Podrobnější analýza zjištěných výsledků a příčin nedostatků je pravidelně prováděna v předmětových komisích a na pedagogických radách. Výsledky výchovy a vzdělávání jsou velmi pečlivě a dlouhodobě sledovány třídními učiteli a výchovným poradcem, zejména u žáků neprospívajících, s výchovnými nebo s výukovými obtížemi, a vyhodnocovány jsou na pedagogických radách. Škola využívá a analyzuje výsledky prospěchu a chování, případně výsledky testů. Ze získaných údajů vedení školy přijímá opatření pro jednotlivé učitele a v rámci předmětových komisí se jimi (zejména neúspěchy) podrobně zabývá. Vyhodnocovány jsou výsledky žáků v rámci olympiád a soutěží, informace slouží k pozitivnímu oceňování žáků a pedagogů. Výroční zpráva o činnosti školy uvádí přehled výsledků vzdělávání a výchovy i účasti žáků v soutěžích.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy ve všech sledovaných vyučovacích předmětech vycházel z velmi dobrých personálních podmínek. Ve sledovaných hodinách celkově převažovaly učební aktivity učitelů nad aktivitami žáků, což představovalo frontální práci s převažujícím slovním výkladem učitele. Stanovené cíle předmětů v rámci vzdělávacího programu se plnily. Význam motivace a zejména hodnocení žáků pro úspěšný proces učení nebyl mnohdy doceňován. Materiálně-technické zabezpečení výuky ve sledovaných předmětech umožňuje plnění učebních osnov a přispívá ke zkvalitnění výuky, výjimkou byly předměty matematika a fyzika. Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů

Výchovné poradenství zajišťuje učitelka s požadovanou kvalifikací pro výchovné poradce. Metodik prevence v oblasti sociopatologických jevů je další učitelka, která různými formami dalšího vzdělávání postupně získala potřebné odborné znalosti a dovednosti v mnoha oblastech.

Výchovné poradenství se řídí velmi dobře zpracovaným plánem s konkrétně vymezenými úkoly na měsíce. Výchovná poradkyně eviduje žáky s výchovnými a výukovými

problémy, společně s třídními učiteli sleduje jejich vývoj. Koordinuje spolupráci pedagogických pracovníků a na poradách je o své práci informuje, jedná s rodiči, pomáhá při řešení aktuálních problémů žáků a poskytuje jim konzultace a pomoc. Pomáhá žákům při výběru dalšího studia na vysokých školách nebo vyšších odborných školách. Sleduje každoročně úspěšnost žáků přijatých na vysoké školy z dostupných informací.

System prevence sociálně patologických jevů je plánován prostřednictvím podrobně a přehledně zpracovaného „Minimálního preventivního programu“. Realizuje se široká a bohatá škála pestrých aktivit, včetně přednášek, besed, informací, pohovorů, spolupráce s rodiči, Policií ČR, odborníky K centra v Brně, s lékaři, také včetně bohaté mimoškolní činnosti školy, peer programu, aj. Některé aktivity se prolínají s výukou příbuzných vyučovacích předmětů a jsou zařazovány průběžně. System vzdělávání všech pedagogických pracovníků v problematice sociálně patologických jevů využívá vzájemného informování metodika prevence na pedagogických radách školy.

Obě výše uvedeném oblasti využívají vlastní nástěnky k informování žáků, schránky důvěry a školního časopisu k řešení některých problémů žáků a ve škole. Výchovná poradkyně i metodik prevence se účastní jednání s rodiči v rámci výchovné komise a společně řeší problémy žáků a jejich nápravu.

Škola poskytuje vzdělání v rámci uvedeného vzdělávacího programu jednomu integrovanému - tělesně postiženému žákovi. Při organizaci vyučování škola v rozvrhu hodin zamezuje nadměrnému stěhování třídy po škole z důvodu obtížného pohybu postiženého. Žák sám je vybaven zařízením pro přesun po schodech, žáci ve třídě mu pomáhají. Výchovně vzdělávací práci s integrovaným žákem koordinuje škola podle individuálního vzdělávacího plánu se speciálními pedagogy z odborných pracovišť, se kterými škola průběžně spolupracuje. Vyučující spolupracují i mezi sebou navzájem a ve výuce přiměřeně zohledňují potřeby integrovaného žáka.

System výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů je vzorně zabezpečen, je funkční a příznivě ovlivňuje výchovně-vzdělávací činnost a klima školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT ČR, které mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č.j. 31 103/2001-21 ze dne 6. února 2002 s účinností od 1. září 2002, Výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení – k č.j. 31 103/2001-21 ze dne 6. února 2002*
2. *Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č.j. 32 495/2002-21, ze dne 21. února 2003 s účinností od 1. září 2003*
3. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č.j. 44/27 ze dne 15. listopadu 2001, Dodatek č. 1 ke Zřizovací listině č.j. 44/27 ze dne 15. listopadu 2001 č.j. 30/215 ze dne 20. prosince 2001*
4. *Informace o organizaci vyučování ve školním roce 2002/2003 (zvonění, přehled o třídách, seznam vyučujících, rozmístění tříd a šaten)*
5. *Plán práce školy pro školní rok 2002/2003*
6. *Koncepce rozvoje školy platná pro školní rok 2002/2003*
7. *Rozpis vyučovacích hodin do ročníků podle platných učebních plánů platný ve školním roce 2002/2003 pro všechny ročníky a třídy gymnázia*

8. *Organizační řád* Gymnázia Bučovice ze dne 1. září 2002 platný ve školním roce 2002/2003
9. *Rozvrh hodin* tříd a učitelů platný ve školním roce 2002/2003
10. *Úvazky učitelů* ve školním roce 2002/2003
11. *Organizace odpoledního vyučování* - upřesnění organizace provedené ředitelem Gymnázia v Bučovicích ze dne 27. března 2003
12. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002* projednaná na pedagogické radě dne 23. ledna 2002
13. *Evidence žáků* navštěvujících ve školním roce 2002/2003 Gymnázium Bučovice - seznamy žáků
14. *Protokol o přijímacím řízení pro šk. rok 2002/2003* ze dne 6. června 2002, obor čtyřleté a osmileté gymnázium
15. *Třídní knihy tříd* platné ve školním roce 2002/2003
16. *Třídní výkazy tříd* platné ve školním roce 2002/2003
17. *Protokoly o ukončování studia* ve školním roce 2001/2002
18. *Protokoly o komisionálních zkouškách* uložené ve škole a vztahující se k žákům navštěvujícím školu ve školním roce 2002/2003
19. *Osobní dokumentace žáka s postižením*, který ve školním roce 2002/2003 navštěvuje Gymnázium Bučovice
20. *Personální dokumentace* - doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků školy zaměstnaných ve školním roce 2002/2003
21. *Zápisy z pedagogických rad* školního roku 2001/2002, 2002/2003
22. *Vnitřní řád školy* platný ve školním roce 2002/2003 a projednaný dne 2. září 2002
23. *Laboratorní řád* učebny fyziky ze dne 2. září 1996 a učebny biologie ze dne 1. září 2000
24. *Hospitační záznamy* ředitele školy a zástupce od roku 2000
25. *Tematické plány* hospitovaných předmětů pro šk. rok 2002/2003
26. *Zápisy z jednání pedagogické rady* ve školním roce 2002/2003
27. *Zápisy ze schůzek vedení školy* ve školním roce 2002/2003
28. *Kriteria pro přidělování osobních příplatků a odměn* platná ve školním roce 2002/2003
29. *Kritéria* pro hodnocení práce zaměstnanců
30. *Školní almanach* vydaný ke stému výročí vzniku školy
31. *Školní časopis* (čísla vydaná ve školním roce 2002/2003)
32. Slohové práce žáků z hospitovaných tříd
33. *Zápisy kontrolní orgánů* z provedených kontrol roce 2001, 2002 a 2003
34. *Stav plnění učebních plánů* k datu 28. února 2002
35. Namátkově vybrané *pracovní sešity* žáků tříd II., 4.A, III., VI., 3.A, V. v předmětech fyzika a biologie
36. *Plán práce výchovného poradce* školy na školní rok 2002/2003
37. *Minimální preventivní program Gymnázia Bučovice* na školní rok 2002/2003
38. *Inspekční zpráva* České školní inspekce ze dne 20. března 1998 a *Protokol o kontrole* ze dne 16. března 1998 z inspekce provedené ve škole ve dnech 3. - 6. března 1998

ZÁVĚR

Personální zajištění, kdy až na malé výjimky učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle platné právní normy, poskytuje dobrý předpoklad pro výuku v rámci vzdělávacího programu. Personální vedení pracovníků vychází z koncepce školy a vytváří předpoklady pro dobrý chod školy a pro kvalitní výchovně vzdělávací proces. Dílčím nedostatkem bylo neplnění osnov informatiky a výpočetní techniky v průběhu čtyřletého studia v jedné třídě a s tím související méně účinná opatření vedení školy v rámci kontrolního systému.

Prostorové podmínky dané dostatečným počtem učeben, odborných učeben, laboratoří, kabinetů a vlastním novým sportovním areálem u školy patří mezi výrazná pozitiva školy. Materiálně technické vybavení školy umožňuje plnění požadavků daných učebním plánem. Celkové pojetí výzdoby na chodbách a ve společných prostorech školy dokládá, že si škola své historie a tradic velmi váží.

V průběhu vzdělávání byla ve sledovaných hodinách celkově vyrovnána pozitiva a negativa. Zvolené metody byly většinou efektivní. Méně často se zařazovaly učební aktivity žáků a převažovala činnost učitelů spolu s jejich frontálním a verbálním přístupem. Význam motivace a zejména hodnocení žáků pro úspěšný proces učení nebyl mnohdy doceňován. Na druhé straně materiálně-technické zabezpečení výuky ve sledovaných předmětech celkově umožňuje plnění učebních osnov a často přispívalo ke zkvalitnění procesu výuky.

Oblast výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů pomáhá naplňovat vzdělávací program a vytváří pozitivní sociální klima školy. Umožnění studia tělesně postiženému žákovi na škole a jeho přítomnost rozšiřuje možnosti školy a obohacuje sociální kompetence žáků.

Od poslední inspekce došlo k mírnému posunu v oblasti průběhu výchovně vzdělávací činnosti v některých předmětech. Zatímco v minulém hodnocení bylo celkové hodnocení na velmi dobré úrovni a průběh vzdělávání průměrný jen v některých předmětech, v současných zjištěních bylo hodnocení téměř ve všech předmětech průměrné. Ostatní oblasti zjišťování obsahovaly jako při poslední inspekci stejná hodnocení, tj. na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	... Renáta Ševčíková.v.r.
Členové týmu	Ing. Lubomír Hložek	.. Lubomír Hložek..v.r.
	PaedDr. Jitka Měřinská	.. Jitka Měřinská..v.r.
	RNDr. Vladislav Milink	... Vladislav Milink..v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Hana Linhartová, Helena Svobodová a Ing. Jiří Koc - kontrolní pracovníci

V Blansku dne 28. dubna 2003.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....9. květen 2003.....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Jiří Vlček - ředitel školy	.. Jiří Vlček..v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Jihomoravský krajský úřad, odbor školství, Žerotínovo nám. 3/5, 602 00 Brno	29. 5. 2003	121 052/2003-11136
Zřizovatel: Jihomoravský krajský úřad, odbor školství, Žerotínovo nám. 3/5, 602 00 Brno	29. 5. 2003	121 052/2003-11136

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány